

KESKKONNAAMET

Indrek Sirp
Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 19.05.2025 nr 12-1/25/208

Meie 26.05.2025 nr 6-5/25/6892-6

**Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu
asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese
etapi aruanne**

Austatud Indrek Sirp

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) asukoha eelvaliku otsuse eelnõu¹ (otsuse eelnõu) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande² (edaspidi: REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne) koos lisadega.

Kaitseministeerium esitas 04.04.2025³ otsuse eelnõu ning REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande koos lisadega Keskkonnaametile kooskõlastamiseks. Kaitseministeerium, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Keskkonnaamet arutasid esitatud materjale 30.04.2025 toimunud nõupidamisel, mille tulemusel lepitati kokku, et Kaitseministeerium korrigeerib dokumente ja esitab need Keskkonnaametile hiljemalt 19.05.2025. Sellest tulenevalt Keskkonnaamet taotles 02.05.2025⁴ planeerimisseaduse (PlanS) § 37 lg 2 alusel kooskõlastamise tähtaja pikendamist kuni 26.05.2025.

Kaitseministeerium esitas 19.05.2025⁵ REP-i korrigeeritud dokumendid (REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne ning selle lisad) uuesti Keskkonnaametile kooskõlastamiseks. Materjalidele ei lisatud uuesti otsuse eelnõu.

Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 40 „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH. REP-i eesmärk on planeerida kaitsetööstuspark laskemoona, lahingumoon,

---

¹ Vabariigi Valitsuse korralduse „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine eelvalikualade Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli osas“ eelnõu
² „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Asukoha eelvalik ja mõjude hindamise sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne“ (Töö nr 24004951, OÜ Hendrikson & Ko).

³ Kaitseministeeriumi 03.04.2025 kiri nr 12-1/25/140, registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 04.04.2025 nr 6-5/25/6892 all.

⁴ Kaitseministeeriumi 19.05.2025 kiri nr 12-1/25/208, registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.05.2025 nr 6-5/25/6892-2 all.

⁵ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 19.05.2025 nr 6-5/25/6892-4 all.

lõhkematerjali ja lõhkeaine tootmiseks ning selle toimimiseks vajalik taristu. REP-i planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas: Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas (kaks ala kokku 630 ha), Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas (150 ha) ja Pärnu maakonnas Pärnu linnas (3330 ha). Planeeringuala suurus on ligikaudu 41,1 km². REP-i asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH programmi etapi järel jäid eelvalikualadena valikusse viis ala: Pärnu 1, Pärnu 2, Piirsalu, Põhja-Kiviõli ja Aidu.

PlanS § 37 lg 1 kohaselt REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos KSH esimese etapi aruandega esitatakse kooskõlastamiseks PlanS § 31 lg-s 1 nimetatud asutustele ning teavitatakse PlanS § 31 lg-s 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande kohta arvamust.

Otsuse eelnõu resolutsiooni p-i 1 kohaselt on kavas võtta vastu REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne eelvalikualade Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli osas.

Otsuse eelnõu p 3.2.3 kohaselt: „Eelistatult on kõige sobivam Pärnu 1 ala ja teiseks eelistuseks on Põhja-Kiviõli ala. Kuna käesolevaks hetkeks ei ole teada konkreetne vajadus nelja ala järele ning samuti ei ole Piirsalu ja Aidu alade osas välja töötatud projekteerimistingimuste aluseks olevaid tingimusi, on kaitsetööstuspargi kiireks väljaarendamiseks põhjendatud võtta vastu REPi asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne osaliselt ehk antud juhul ainult Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas. Osaline REPi asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmine ning hiljem ka osaline REPi kehtestamine jätab võimaluse Piirsalu ala ja Aidu ala osas teha REPi protsessi raames täiendavaid uuringuid ning töötada välja projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Kui ilmneb vajadus täiendavalt kahe ala järele, mis toetaks riigi eriplaneeringu eesmärki, otsustab Vabariigi Valitsus eraldi asukoha eelvaliku vastuvõtmise Piirsalu ala ja Aidu ala osas. Käesoleva otsusega võetakse PlanS § 41 lõike 1 kohaselt kaitsetööstuspargi REPi asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne vastu Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas. Nimetatud alad valitakse kaitsetööstuspargi rajamiseks sobivaimaks ning nendel aladel on eesmärk kehtestada REP PlanS § 27¹ lõike 1 alusel asukoha eelvaliku otsuse alusel, loobudes detailse lahenduse koostamisest.“

Lähtudes eelnevast, kuigi REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne käsitleb kõiki eelnimetatud eelvalikualasid ning see aruanne on esitatud kooskõlastamiseks koos otsuse eelnõuga, siis kuna otsuse eelnõu resolutsiooni p 1 kohaselt on kavas REP-i asukoha eelvaliku otsus teha osaliselt Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli alade kohta, siis Keskkonnaamet saab tulenevalt PlanS § 37 lg-st 1 otsustada otsuse eelnõu ning REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise üle ainult Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli eelvalikualade osas.

Seda toetab ka PlanS § 27¹ lg 1, mille järgi REP-i koostamise korraldaja võib REP-i koostamisel loobuda detailse lahenduse koostamisest ja Vabariigi Valitsus võib kehtestada planeeringu asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid REP-iga kavandatava ehitise edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Nagu nähtub otsuse eelnõu p-st 3.2.3, siis käesoleval juhul on jäetud osalise REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmise ning hiljem ka osalise REPi kehtestamisega võimalus Piirsalu ala ja Aidu alade⁶ osas teha REP-i protsessi raames täiendavaid uuringuid ning töötada välja projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Seega, kui soovitakse võtta vastu

---

⁶ REP-i asukoha eelvaliku ja mõjude hindamise, sh KSH esimese etapi aruande eelnõu tegi ettepaneku loobuda kaitsetööstuspargi rajamisest Pärnu 2 alale, kuna see on suurimate keskkonnamõjudega. Seetõttu tulenevalt suurimast keskkonnamõjust on otsustatud Pärnu 2 alale kaitsetööstuspargi rajamisest siiski loobuda (otsuse eelnõu p-d 3.2.2, 3.2.3).

REP-i asukoha eelvaliku otsus Piirsalu ja Aidu alade osas ning nende alade osas REP kehtestada, tuleb Kaitsetööstuspargi REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruanne esitada Piirsalu ja Aidu alade osas uuesti Keskkonnaametile kooskõlastamiseks ning eelnevalt materjale täiendada.

Keskkonnaamet on kooskõlastamiseks esitatud materjalidega tutvunud ning kooskõlastab otsuse eelnõu ning REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande Pärnu 1 ja Põhja-Kiviõli alade osas tingimusel, et materjale täiendatakse järgmiste märkuste alusel:

1. Otsuse eelnõu tuleb korrigeerida ja täiendada lähtuvalt Keskkonnaametile 19.05.2025 kooskõlastamiseks esitatud REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruandes ning selle lisades tehtud korrektuuridest.

Otsuse eelnõu lk 15 on kirjutatud: „Pärnu 1 alal on metsalinnustiku elupaikade kao ja häiringu mõju hüvitamiseks vajalik koostada kompensatsioonimeetmete kava. Kavas kirjeldatakse ebasoodsa mõju ulatus ja leitakse konkreetsed kompenseerimise alad ja/või meetmed koos elluviimise kava, seiremeetmetega jms. Täpsemalt on kompenseerimise mahtu kirjeldatud linnustiku uuringu peatükis 4.1.3.(aruande Lisa 2). Lisaks on Pärnu 1 alal rohevõrgustikule negatiivse mõju vähendamiseks vajalik rakendada proportsionaalseid kompenseerivaid meetmeid. Rohevõrgustiku kompensatsioonimeetmete kava koostatakse ühiselt linnustiku kavaga. Kompensatsioonimeetmete kava koostamine tellitakse RKIKi poolt ja peaks olema lõplikult valmis REPi kehtestamise ajaks. Kompensatsioonimeetmete kava elluviimine saab toimuda paralleelselt kaitsetööstuspargi arendamisega.“

19.05.2025 esitatud REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruandesse on lisatud, et kompensatsioonimeetmete kava koostamise protsessi tuleb kaasata nii Kliimaministeerium kui ka Keskkonnaamet; kava elluviimiseks on vajalik mõlema asutuse heakskiit/nõusolek. Kompenseerimismeetmete kava valmib hiljemalt (sh Kliimaministeeriumi ja Keskkonnaameti nõusolek/heakskiit) REPi kehtestamise ajaks (nt alaptk-d 6.1.4, 7.3). Palume täiendada selle valguses ka otsuse eelnõu.

2. Otsuse eelnõu resolutsiooni p 4 kohaselt kaitsetööstuspargi projekteerimisel ja ehitamisel tuleb lähtuda otsuse eelnõu lisas 1 (REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruandes) sätestatud tingimustes ja nõuetest. Otsuse eelnõu lk 15 on kirjas: „Projekteerimistingimusi ja ehituslube menetledes ja andes tuleb arvestada kaitsetööstuspargi REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande alapeatükkides 7.2.1–7.2.2. nimetatud tingimustega ning alapeatükis 7.3. toodud keskkonnameetmete ja seirevajadusega. Kokkuvõtte projekteerimistingimuste andmise aluseks olevatest tingimustest on toodud käesoleva korralduse punktis 3.4.“

Palume täpsustada, missuguseid keskkonnameetmeid on seejuures silmas peetud. Nt REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande alaptk-s 7.3 on nimetatud nii nn kohustuslikud kui soovituslikud meetmed. Palume otsuse eelnõus selgelt välja tuua, kas kaitsetööstuspargi rajamisel tuleb rakendada kõiki keskkonnameetmeid, sh soovituslikud või üksnes kohustuslikud.

Märkused REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande kohta (Piirsalu eelvalikuala kohta):

Kuigi otsuse eelnõu resolutsioon ei hõlma Piirsalu ja Aidu eelvalikuala, siis esitame käesoleva kirjaga märkused ja ettepanekud REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande kohta

ka Piirsalu eelvalikualaga seotult. Järgnevad märkused on vaja REP ja KSH materjalisesse sisse viia ning lahendada hiljemalt hetkeks kui Kaitsetööstuspargi REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruanne esitatakse Piirsalu ala osas uuesti Keskkonnaametile kooskõlastamiseks:

1. REP-i linnustiku uuringu (REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande lisa 2) lk 44 on Piirsalu eelvaliku ala osas kirjas: „Seega on kavandataval tegevusel kaks mõju suunda: elupaiga kadu (metsamaa raadamine mittemetsanduslikuks kasutuseks) ning oluline, kuid tsükliline, mürataseme tõus.“ Samuti on lk 44 kirjas: „Olemasolevad, juba toimivad mõjutegurid Piirsalu eelvalikualaga seotud metsise lokaalsele asurkonnale on uuendusraie, vanade metsade vähenemine ja killustumine (vt Joonis 4-5), veerežiimi muutmine metsanduslikul eesmärgil, liikidevaheline suhtlus, s.h kisklus ning häirimine (Tabel 4-3).“

Lk 46 on tõdetud, raadamise tulemuseks on elupaiga otsene kadu, kuid olulisem mõju on sellega tekkival ca 1,6 km pikkusel servaeefekti alal.

Lk 49 on järeltatud: „Eelnevast tulenevalt on kaitsetööstuspargi Piirsalu ala valimisel ja arendamisel vajalik järgmiste tegevuste rakendamine mõju kompenseerimiseks metsisele:

- Kompenseerimismeetmete kava koostamine, et välja töötada ja ellu viia meetmed metsise elupaikade kao ja sidususe halvendamise hüvitamiseks.
- Põhilisteks kompensatsioonimeetmeteks on täiendavate alade kaitse alla võtmine ja elupaikade tervendamine. Tagada tuleb moodustatavate kompensatsioonialade sidusus ülejäänud asurkonnaga.
- Kompensatsioonialadele seatud eesmärkide toimimise tulemuslikkust tuleb hinnata 5 ja 10 aastat peale alade moodustamist ning kui eesmärgid ei ole saavutatud, tuleb rakendada täiendavaid kompenseerivaid meetmeid.“

Palume eeltoodu üle vaadata. Ebakindlus jääb selles osas, et kui alles 5-10 aasta pärast selgub, et kompensatsioonimeetmed ei aidanud ja samas on Mustjärve mäng kahjustatud või hävinud ning piirkonnas ei ole enam täiendavaks kompenseerimiseks sobivaid metsi. Oleme seisukohal, et pakutavate meetmete korral peab olema selge nende rakendamise efektiivsus kaitsealuste linnuliikide soodsa seisundi tagamiseks.

2. Linnustiku uuringu alaptk-s 4.3.1.1 (lk 48) on Piirsalu eelvalikuala osas mürahäiringu leevendamiseks pakutud müraseinu, mille kohta oleks vaja selgust, kui suur on siiski oht ka nende puhul, et madalalt lendavad kanalised videvikus neile vastu lendavad, kuigi plaanitakse kasutada läbipaistmatut materjali. Palume täiendada.
3. Linnustiku uuringu alaptk-s 4.3.1.1 (lk 48) on Piirsalu eelvalikuala osas pakutud müra mõju leevendusmeetmena: „Detonatsioonide (katselõhkamiste) teostamise ajalised piirangud vahemikus 01.03–25.05. Metsised üldiselt lahkuvad mänguplatsilt toitumisaladele peale hommikuse mängu lõppu kl 8–9 paiku ning naasevad 1–2 h enne päikeseloojangut. Seetõttu võiks sobiv aeg olla lõhkamiste läbiviimiseks kl 10–15ni, arvestades, et oleks nõ „vaikusetund“ peale lahkumist toitumisaladele ja enne õhtust naasmist mänguterritooriumile.“

Märgime, et sama uuringu lk 47 on mainitud, et lõhkamisega seoses vahetult pärast häiringut tekib lindudel akuutne stress, mille käigus toodetakse stressihormooni väga aktiivselt mõne tunni kuni päeva jooksul. Sellest võib järeldada, et vaid kellajalistest piirangutest ei pruugi piisata, eriti, kui häiringuala ise on mängule nii lähedal. Palume üle vaadata.

4. Ühtlasi märgime, et kui kellaajalised meetmed aitavad tedre puhul, kelle mäng on samuti pigem varahommikul ajal, siis kanakulli puhul on see arusaamatum. Tema puhul eeldaks siiski pesitsusperioodil häiringu vältimist ööpäevaringselt, seda enam, et kanakulli seadmine Mustjärve raba hoiuala (Piirsalu ala) kaitse-eesmärgiks on vähemalt tegevuskavas fikseeritud. Palume üle vaadata.
5. Lõppjärelendus linnustiku uuringus (lk 49) Piirsalu ala kohta on: „Rakendades maksimaalselt toodud leevendus ja kompensatsioonimeetmeid on võimalik Piirsalu alale kaitsetööstuspargi rajamine ilma, et see avaldaks märkimisväärset mõju kohalikule metsise asurkonnale.“ See jätab siiski üles kahtlused, sest metsis ise eelistab konkreetset Mustjärve mänguala, mille vahetus läheduses inimtegevuse intensiivistumine ja metsaala raadamine on tugev muutus ja häiring isegi ilma lõhkamisplatsita. Palume üle vaadata ja korrigeerida.
6. REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruanne: Mis puudutab Piirsalu eelvalikuala, siis märgime, et sobivam variant oleks, kui kombineeritaks REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande lk 41 kirjeldatud lahendus, mille puhul kaitsetööstuspargi asemel kavandataks Piirsallu üksikettevõtte või mõned ettevõtted, paigutades need väljapoole metsise leiukohta planeeringuala lõunaossa. Tegu oleks ettevõtetega, mille tegevusega ei kaasne territooriumilt kaugemale ulatuvat mürahäiringut, sealhulgas ei kavandataks katselõhkamisi. Lisaks tuleks rakendada lk 42 kirjeldatud asjakohaseid kohustuslikke meetmeid. Mõjude kompenseerimine ei pruugi olla tulemuslik ja kogu alal kaitsetööstuspargi rajamine võib viia ikkagi Mustjärve mängu hääbumiseni.
7. REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande tabelis 11 on Piirsalu ala osas leevendusmeetmena soovitatud vältida piiritletud elupaigatüübi 7120 piirist (vt lisa 3 joonis 2-51) 60 m ulatuses täiendavate kuivenduskraavide rajamist ja olemasolevate uuendamist. REP-i asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi aruande toodud leevendusmeetmed on jagatud kohustuslikeks ja soovituslikeks. Palume selgitada, miks eelnimetatud leevendusmeede on soovituslik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Siilaberg

juhataja

ringmajanduse osakond

Irma Pakkonen 5683 1311

irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee

Rita Miller 5301 1496

rita.miller@keskkonnaamet.ee